

М. 33.

БАЯН-ГОЛОЙ ХУУЛДЭЙ БАТА АЛХАМ

ХЭЛЭНН ҮГЭДӨӨ ХҮРӨӨБДИ

Унгарын жэлэй сентябрь нара соо манай совхозой малшад болон худеэ ажахын мэргэжлэдэг намар, үбэлэй үедэ үхэр малаа хайнаар бэлшээх, шахан таргалуулаха гэж үүсхэд гаргалан байгаа. Тингэжэ сентябрь—декабрь нарануудта шахагдажа байн малай толгой бүрин шэгнүүры сүүдэхэ соо 900 граммнаа бага бэлшээр нэмээхэ, үхэр бүрин шэгнүүры дунда зэргээр 300 килограмм болгохо, гүрэнгээ тушаагаад 1969 оной октябрь нара соо гүрэнгээ мяха тушааха жэлэйнгээ түсбэ, январьд 1970 оной түрүүшын хахадтай түсбэ сүм дүүргэхэ гэдэн социалист уялга баталан абаа нон. Совхозоймнай малшадтай социалист уялга, республикын, аймгай газеттүүдтэ толилогдохо, хаа хаанагүй үргээр дэмжэгдэжэ, хайшаагдахан байгаа. Тингээ намар, үбэлэй үедэ адууна мал шахан таргалуулаха худэмэри колхоз, совхозуудта эмхитэйгээр ябуулагдажа, малшадтай дунда социалист мурсын шэнэ эрлэтэйгээр дэлгэрээ бэлэй.

Совхозоймнай малшад абахан уялгага амжалттайгаар бэлдүүлхын тула ажал худэлмэридөө оролдосотойгоор хандан байна. Нэн түрүүлэн сентябрь, октябрь нарануудта адууна малай бэлшээри хайнаар эмхитэйгээр, бүхэ малтай хэнэ ногоотой сабиалан дээрэ, ургасуны хуряанан тэнхээдэй ургамалуудтай таряалан дээрэ бэлшээгдэжэ, үдэртөө хэдэ дахин уялагдадаг байн. Мүн тинхэдэ нэмэлтэ тэжээл, минеральна хоол үгтэдэг байгаа. Гадна малшадтай бэлшээрингээ газар хирэ-хирэ боллоод лэ нэлэжэ байдаг заншалтай болонхой.

Ажакимнай малшадтай эршэтэ ажал хайн үр дүн асарла. Унгарын жэлэй октябрийн эхээр манай совхозой малшад гүрэнгээ мяха тушааха жэлэйнгээ түсбэ болзорлоон хооло урид дүүргэнэ тухайгаа бансалхантайгаар мэдээлсэн байна. Захаменск хотын мяханы комбинатта совхозоймнай малшад 2740 центнер мяха оруулан юм. Гүрэнгээ тушаагдахан үхэрэй толгой бүрин шэгнүүр дунда зэргээр 283 килограмм болон байгаа. Энэ 1968 онойхиноо хооло эхэ болгоно. Тинхэдэ тушаагдахан малаймнай 97 процентин тарган сэгнэлтэйгээр абаа нон.

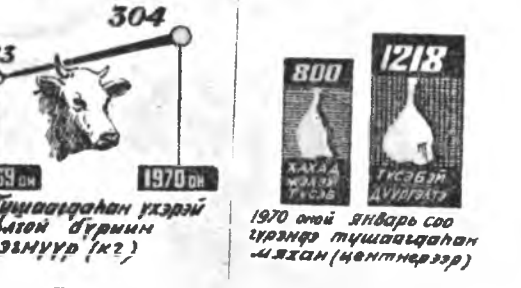
Гүрэнгээ мяха тушааха жэлэйнгээ түсбэ болзорлоон урид дүүргэжэ, унгарын жэл соо адууна малаа олоороруулаха түсбөө мүн лэ үлүүлэн дүүргэжэ нэмдэ. 1968 онойхтой сасуулбал, эбэрт бодо малай тоо 400 толгойгоор, тэрэ тоодо үнээд 105 толгойгоор олоороруулагдаа.

Жэл соо гүрэнгээ мяха тушааха түсбөө аймаг соогоо үлүүлэн дүүргэнэ манай совхозой малшад түрүүшынхээ дүнгөөр урмашажа, мал шахаха худэлмэри бүрэн хайнаар эмхитэйгээр, шэнэ амжалта туйлахын тулоо эхэ оролдогоо гаргалан байна. Манай совхозын шэфтэ абахан Эдвин волфмар-мюльбейн комбинатай энгерсехэй худэлмэринд 1968 оной октябрь нарын хуучнаа шахагдажа 200 үхэрэй багтаа шэнэ байра баржа, агаалдагдаа үгэлэн юм. Тинхэдэ совхозоймнай Бортын отделинээ малай тушаан дал шэнэлэн заахарилжа, тэндэ мал шахан таргалуулаха тухай гүрэнгээ эмхитэйгээр байгаа. Тингэжэ ноябрийн түрүүшын үдэрүүдтэ хамта дээрэ 400 толгой эбэрт бодо мал хоёр гүрэнгээ болон хуучнаагад, шахагдажа табигдахан юм.

Шахагдажа табигдахан мал дүй дүрнэлэхэй малшадта дилалдагдан байгаа. Бортын отделинээ 185 толгой малай шахалтын гүрүүтэ ИКСС-ий үншэй гөшүүн Никитин Жамсарапович Чойжинмаев даажа абаа нон. Тинхэдэ Мэлийн отделинээ эмхитэйгээр шахалтын гүрүүтэ дүрнэлэхэй малшадан Гармажан Чимитович Доржиев хуучнаагад байн. Энэ хоёр нүхэд нийтэн мал харуулаха, адуулуулжа талаар баян дүрнэлэхэй байн тулааа гүрэнгээ үдэрүүдтэ малшадтай ажал худэлмэри наамаа бэрхээр эмхитэйгээр гэнэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Нютаган эрхэ байдал, сагай уларил хараада абажа табигдахан үдэрэй гуримы шахамалуудтай, гүрэнгээ малшад нарин нягтаар сахидаг байн. Малтай түсхэй рационай ёһоор адуулуулдаг, бэлшээрлэ гаргагдангүй, дулаан байрада байлгагдадаг нэн. Үдэр болохо, наранай нгаахада, байра сооһоон гаргагдажа, бүдээн унаар 2—3 дахин уялагдажа. Шахагдажа табигдахан үхэр бүридэ үдэртөө 5 килограмм хайн шаанартай үбэ. 5 килограмм зеленко, 4 килограмм талха таряанай зүйл үгтэжэ байгаа. Таряагаа дробилкада оруулжа бутаруулаад, бүдээн хандаа худхаанайнгаа дүүгээр үдэртөө үгэдэг байгаа. Тинхэдэ минеральна тэжээл малай дуран соонь үгтэдэг байн. Шахагдажа табигдахан малай гүрүүтэ бүридөө 20—20 толгой үхэр илгэгдажа тэмдэглэгдэд. Нара соо 3 дахин шэгнэгдэжэ байгаа. Тэрэнэй ашаар үхэр малайгаа хэр зэргэ таргажа, шэгнүүрэйнь нэмэжэ байнанин 10—10 хоногтоо мэддэг нэмдэ.

Мал шахалтын гүрэнгээ худэлмэри-лэн малшадтай эршэтэ ажал эрхмн үр дүн асаран байн. Январын түрүүшын үдэрүүдтэ манай совхоз мяханай комбинатта 400 толгой шахамалуудыг тушаажа, 1970 оной түрүүшын хахадта гүрэнгээ мяха тушааха түсбөө 1,5 дахин үлүүлэн дүүргэжэ, малшадтай ажалтай шэнэ амжалта туйлаа.

Түсбэй ёһоор хахад жэл соо 800 центнер мяха тушааха байдал, бүр январь ба-рада 1218 центнер тушаахан байна. Тушаагдахан малшад буталдаа тарган сэгнэлтэйгээр абаа. Тинхэдэ толгой бүрин шэгнүүр дунда зэргээр 304 килограмм бо-ло. Энэманай 1969 онойхтой сасуулбал, 21 килограммаар эхэ болон гэжэ.

Совхозой нэгдэлхи отделинени Гармажан Доржиевай хүтэлбэрилхэн гүрүүтэн малшад ажалдаа байн амжалта туйлаа. Тэднээр гүрүүтэнгээ мал бүхэнэй шэгнүүры шаха-лын үедэ үдэртөө 900 грамм нэмээжэ, толгой бүрин шэгнүүр 300 килограмм болгохо гэдэн уялга абахан байдаг. Тэрэнэ үлүүлэн дүүргэжэ. Энэ гүрүүтэн малшад үдэр бүрн харуулагдаг үхэрэйнгаа шэгнүүры 900 грамм нэмээжэ, толгой бүхэншын дунда зэргээр 315 килограмм шэгнүүрэйнгаа тушаахан байна. Энэ гүрүүтэ даажа Гармажан Чимитович табигдажа ажалыг олоон тэмдэглэдэг. Энэ нүхэд дүрнэлэхэй малшад байнана үнээ дахин элэ тэднээр харуулан байн. Тинхэдэ энэ гүрүүтэ ажалдаа байнана гүрүүтэ Петр Санжеев, комсомолч Н. Шарай Доржиев, Дор-жэ Тубанов, Тамара Дугалова, Наталья Дулмаева гэжээ бахат хайнаар худэлмэри байн юм.

Совхозой зоотехнигүүд, ветеринарн худэлмэригдэд шахамалуудтай гүрэнгээ үдэртэ хоолоо ошожо, ажал худэлмэри-нэригдэд, тубатай үбэлэл, лабарн үдэртэ байгаа. Тэднээр мүн малшадтай ажал хийн малшадтай худэлмэригдэд тубатай байн. Үдэрэй гурим малшадтай заагатай дүүргэжэ байха тухай шанаа эрлэтэ табигдаг байгаа. Тэднээр илгэгдахан малынь саг болзор-тош шэгнэжэ, ажалын дүнгүүдэ малшадта ойлгуулдаг нэн.

Унгарын адуу бэлшээрин үедэ малай

шэгнүүрэн нэмэлтэ центнер бүхэнэй оорын үнэ сн түсбэй ёһоор 90 түхэриг байха ёһотой байл, үнэ дээрээ 74 түхэриг бо-лоо. Ноябрь—декабрь нарануудта мал ша-халтын үедэ нэмэлтэ 1 центнер мяханы оорын үнэ сн, урид элэрүүлэгдэнэй ёһоор, 127 түхэриг болон байн.

74—127. Энэ хоёр тоо элэрүүлэн ха-рахад, адууны үедэ хамта сэнгэй мяхан аба-тана гэжэ элн тодоор мэдэгдэнэ бичү. Энэ-нэй тон зүб. Унарынш юуб гэхэдэ, манай совхоз үдэртэ хүрмэ ногоотой ургадаг эл-дин тала дайдаар ялаа байн юм. Тинхэдэ малай бэлшээрн адууна хайнаар эмхитэйгээр хэрэгтэй болон. Тингэжэ бүршын хамта сэнгэй мяхэ элбэгээр абаха аргатай. Нюта-гай сагай уларилнаа болохо, манай ажахын орооно таряа таригаггүй, хэдэн зуугаад гек-тарта тарсал тэжээлэй ургамалуудыг та-ридаг юм. Ганса үбэ, зеленко дээрэ үхэр хайнаар шахажа, шэгнүүрэн эхээр нэмэ-хэнэ тон хүндэ хэрэг. Тинхэдэ талха та-рлантай зүйл гүрэнгөө худалдажа абаха баа-тай болонбди. Тэрэнэ 250 гаран кило-метрэ оршодог түмэр заман Эдэ станци-наа автомашинаар зөөдөг байнабди. Мал шахалтын үедэ эхэнхи ажалынш гарай бар хүсөөр бүтээгдэнэ. Унар нимхэн мяханы оорын үнэ сн үбэлэй үедэ эхэ болон бо-шүу. Мяханай оорын үнэ сн үшөө хям-даруулжа талаар совхозой дирекцин, мэр-гэжлэдэгэй зүгнөө зохино хэмжээнүүд аба-ха ёһотой болон.

Унгарын жэл соо адууна мал бэлшээн, шахан таргалуулхын худэлмэри мүн бо-шээр эмхитэйгээр ашаар манай совхоз 53900 түхэриг сээр олоо оруулан байна.

Совхозой дирекцин, партийна комитет малшадтай дунда эмхитэйгээр болон ойлгу-ламжын эхэнхи худэлмэри абуулаа, тинмэ худэлмэри сааһаагыг бүрн хайнаар абуу-лагдажа байн. Агитатор, политинформа-торнууд холын фермэ, гүрэнгээ үдэртэ ош-жо, хоорондоо үдэриг эмхитэйгээр, малшадтай ажалтай дүн согсолжо байгаа. Нютагайннай хайнаар жэлэй гурүүтэн директор В. Д. Очиргов, совхозой хоёрдох отделинени зоо-техник М. В. Доржиев, гурбадахи отделе-нин парторганизацион секретарь Б. Д. Иксанов болон бусад бэрхэ агитаторнууд-тай тоодо ородог юм.

Адууна мал бэлшээн, шахан таргалуул-хын үедэ малшадтай дунда социалист мур-сын үргэн дэсэйтэйгээр эмхитэйгээр байн. Гүрүүтэ, фермэ бүхэн, малшад бүхэн хоорондоо мурсын ажаллажа, нэг бэвн-гээ ажалтай дүгөөр хонирхдог, бусэдээ нахын түсөө тэмдэглэдэг байгаа. Мүрсы-нэй дүнгүүд мала бүридэ согсолдожо, буталда мэдэжэ болгодогдог заншалтай. Тинхэдэ мурсыснэаа ялаа гаралан мал-шад материальна болон моральна талаар наара бүридэ урмашуулагдажа байн юм.

Багша Лениний түрэн ойн баярай жэлдэ манай совхоз хамта дээрэ 3330 центнер мяха гүрэнгээ тушааха түсбэй юм. Энэманай адууна жэлэйхнээ 640 цент-нерээр эхэ болон. Январын хахадтаа эхлэжэ 350 толгой адуу мал дулаан бай-рада оруулагдаад, хайнаар элэрүүлэгдэжэ байн. Мэи нарын түрүүшын үдэрүүдтэ 1500 толгой эбэрт бодо мал холын тунга ногоотой бэлшээрлэ гаргажа, эрхмн байн харуулагдажа табигдажаа хараагдажа. Тин-гэжэ энэ жэл соо гүрэнгээ мяха тушааха тү-сбөө үлүүлэн дүүргэжэ зорилгоотойд.

Манай совхозой ажалшад түрүүшынхээ амжалтаа наагаа амааргүй, агуу ба-шын алдарт ойн жэлдэ бүрн хайнаар худ-элмэри тула шамайн оролодо. Эднээр хараалтан түсбэ, абахан уялгаа ам-жалттайгаар бэлдүүлхын тула бэрхэ зэһэн-хэй.

Р. БАНДЕЕВ.
Захаменский аймгай Баян-Голой
совхозой директор.

Баян-Голой совхозой эрхмн тугалшадтай нэгэн Ринчин Сосоровна Шагжиева адууны бэлшээрин үедэ харуулагдаг тугалуудайнгаа тус бүрин шэгнүүры соо 1010 грамм нэмээжэ, ажахы соогоо эрхмилэн байгаа. Энэ нүхэр малай гү-мэ эмхитэй хайнаар үнгэргэжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тугалшан Р. С. Шагжиева.

Ф. СОРОКИНОЙ

ХАЙНААР ТҮЛЖҮҮЛЭНЭЙ АША

Адууна малай тоо толгой түр-гөөр олоороруулаха, ашаг шамынш улам дашуулаха хэрэгтэ залуу мал хайнаар, түрөөр тоо болго-хо асуудал үгэа эхэ уаха ша-нартай. 1968 оной сентябрь на-ранд уданай хоёр багхан кол-хозой бүхнэ дээрэ бич болгогдо-нын манай Баян-Голой совхоз мяхалг үлгэрэй мал үсэхбэрил-жэ түсхэй шэгнэлтэй юм. Тинмэ-нэа түрүүшын үдэрүүдтэ эхлэ-жэ ажалымнай мэрэгжэлтэ бол-лон малшад залуу мал, илангаа тугал түрөөр, хайнаар түлжүү-лэ асуулагдаа ороо анхлар хан-дуулан байгаа. Тугалуудтай түр-рэн үсэхбэрилжэ ажилжа, тэвдээ эхлэжэ бү гүйсэд ажиллажа мүн хажуугаарш наамаа тэвдээ үтэжэ түлжүүлжэ захалдан бай-гаа. Совхозоймнай малшад болон тугалшад абаад жэлэй саада тээ нимэ ажал бага зэр-гээр хажэ эхлэнэ тугалаа ялаа байн түрлэлтэй байгаа.

Эхнэгэ нү дүрнэтэй сагтаа сагтаараа хуучн тугалуудтай түр-гөөр түлжүүлжэ, тэвдэй бэрхэ шэгнэй байдаг. Тинхэдэ нимэ а-лаар түлжүүлэгдэнэ тугалууд элбэ ялын үбэнгээ илангаа гэрлэнэй үбэнгээ табигдажа-ггүй, хэлмэдэггүй байха юм.

Унгарын жэл тугалаахаа 7—8 хоног урид тэвдээ илгэжэ, түрлэн тугал тугалгата ош-улаа, хайнаар элэрүүлэгдэ бай-набди. Шэнэ тугалтай түрмөөсө тугалшан тэхэ, хамар, амынь сэгнэлтэ, хэсэ саг соо ажалын дэбэртэдэг байн. Тинмэ юмэ хэлэнэй ашаар тугалтай шунанай эрхсэ хайжарлаа, улаан болон-гүй эхээр хуучнаа захаллаа, мүн үнэний нийтэн (улаажа) түр-гөөр гаралаа байха юм. Ная га-

рабан тугал эхэтэйгээ нэгэ та-гар соо сугтаа 4—5 хоногой тугалда байлгагдаа. Энэ үе соо тугалууд эхээр дурлалан лэ сагтаа сагтаараа хуучнэ бай-ха юм. Тинхэдэ эхэтэйгээ хамта тугалууд наба наамаатай, хайн шаанартай үбэ элэжэ захаллаа гэжэ.

Улаан тугалууд 10—15 тол-гойгоор хуучнаагад, ондо ондо табагуута түлжүүлэгдэнэ. Энэ үедэ тугалууд эхээр үдэр-тэ гүрбэ дахин хуучнэ байн.

Зунай бэлшээрин үедэ нимэ аргаар түлжүүлэгдэжэ тугалууд эхэтэйгээ хамта адуулагдажа мүн лэ үдэртэ хамт захын эхнэгэ нү хуучнэ байн.

Бэлшээрин үедэ түсбэ үнээд илгэгдажа, түсхэй хамсаан соо тугаладаг юм. Энэ үедэ гара-нан тугалууд мүн лэ эхэтэй-гээ 4—5 хоногой тугалда сүг-таа байлгагдаа, улаан хамта бэлшээрлэ гаргагдаа. Зунай улаан сагта тугалууд эхэтэйгээ хамта нэмэлтэ ногоотой бэлшээр-н тэвдээ адуулагдажа, түрөөр томо болон, шэгнүүрээ эхээр нэмээжэ.

Нимэ аргаар түлжүүлэгдэжэ тугалуудтай нэгэ хараатай бол-голоорш талха таряанай зүйл болон минеральна элбэ болосу-ны зоотехническа заабарин ёһоор элүүлжэ захаллаа бай-набди.

Тугалууд түрэн үдэртэ шэгнэгдэжэ, сааһааа наара бүрн шэгнэгдэжэ, тэднэй шэгнүүрэй хэсэ шэнэээр нэмэжэ байн-нын элэрүүлэгдэжэ юм. Нимэ аргаар түлжүүлэгдэжэ тугалууд шэгнүүр зунай бэлшээрин үедэ сүүдэхэ соо дунда зэргээр 850—900 грамм, үбэлэй үедэ

650—700 грамм нэмэжэ бай-на.

Дажа абахан ажал худэлмэ-риг харуулаха эхэтэйгээр оролдосотой хайнаар захын хайн үр дүн туйлагда тугал манай совхозо ялаа олоо. Гагалар Мария Бамаева, Рин-Шагжиева, Гарма Доржэ Дулма Будаева, Софья Алма Долгоржаб Доноева, Алма Пыренова, Долгоржаб Шаг-жиева болон бусад ажахынш түр-шүүлэй зэргэлэ ябалсаа. Энэ нүхэд унгарын жэлэй зунай б-шээрин үедэ харуулагдаа тугалуудтайнгаа толгой бүрн шэгнүүры 900 граммнаа нэмэжэ худэлмэри нэмэжэ байн. Энэ нүхэд энэ үдэртэ гын үсэхбэрилжэ зунай хамта тугал хайнаар ажаллажа, тугалууд түрөөр томо болон үбэлжэлгээ үхэл гарзгын үнэглэжэ байн.

Нимэ аргаар түлжүүлэгдэжэ тугалууд 7—8 напатайгаа нээнэ илгэгдажа, түсхэй түр болгодоно. Энэ үедэ тугалууд тус бүрин шэгнүүр 150—160 килограмм болон байдаг. Тинхэдэ тугалууд эр, эхээр ил-гэгдажа, ондо ондо гүрүүтэ тугалууд элбэргэжэ. Энэ тугалуудтай түрөөр түлжүүлэгдэжэ түр-шүүлэй болгодогдо. хайнаар энэ түлжүүлэгдэ.

Совхозойтоо малшааг гэр-лэн напарт абахан ажа-лаа амжалттайгаар дүүргэ-рэгтэ манай тугалшад хуучнэ эхээр ошуулан байн. Тэднэ багша Лениний түрэн ал-мн жэлэ үшөө хайнаар ажа-лажа, бүрн эхэ амжалта туга-лаар зорилгоотойд.

Д. ГОНГОРОВ,
совхозой главно зоотехник.

ХАРУУНАЛГЫН ХҮСЭН

Урда жэлүүдтэ мал ажалда яабагыш баа, шахан тарга-луулжа тусхэй гүрүтэ худэлмэ-р үсэхбэрилжэ байгаа. Нэгдэнэ үбэл-жэлэн үедэ манай совхоз түрүү-шынхөө үхэрнүүды шахан тарга-луулжа гүрүтэ эмхитэйгээр, нэмдэ нэгэ гүрүтэ мал заагалан бай-гаа. Эхэ түрлэлтэй дээрнээ түр-үүшээр ажалдаа тухашага-шашы нон. Тэд ажакимнай мэр-гэжлэдэг, худэлмэригдэд тугал-даг бэлэй. Тэрэ шахалтын үедэ үхэр бүрин шэгнүүры сүүдэхэ соо 650 грамм нэмээжэ нэмдэ. Тинхэдэ түршээ, шаабарн ба-гатай байгаа. Мүн үбэ нэмэ-лээршэ багашаг нэмдэ. Гадна манай 1968—69 оной үбэлжэлтэ тон хүнэ хүнэр байлдаа үн-гэр бэлэй. Унарынш юуб гэхэдэ, тинхэдэ манай нютага үдэрүүдэ дуудаагүй хүйтэн болон бай-гаа. Мүн тинхэдэ малнуудаймнай байрань мүү, хүйтэн байгаа нон. Тинхэдэ малайгаа шэгнүүр эхээр нэмээжэ аргагүй байгаа нэмдэ.

Совхозоймнай түлбэ-рилгэдэг, мэргэжлэтэ манай ажал худэлмэриг-дэд хонирхохо, манай хоорондоо байгаа Ажалымнай тугаламжэ хүрхэ. Гүрүүтэн манай 20 үхэр илгэжа түрбэ дахин шэгнэгдэ-дэг нон. Тинхэдэ биднээр хэйн ажаллайнгаа аша үрмэ сагтан ойгожо, сааһааа бүрн хайнаар худэлмэри оролдогоо нэмдэ.

Шахамалуудыг ту-шаажа абахадаа, үхэрэй шэгнүүры үдэртөө 900 грамм нэмээжэ, ту-шаалын үедэ толгой бү-риншын 300 килограм-тай болгохо гэдэн уялга абахан байгаа. Энэ уялга биднээр дүүргэ-н байнабди. Ноябрь-де-кабрь нарануудта шаха-жа байн малаймнай толгой бүрин шэгнүүр сүүдэхэ соо дунда зэргээр 923 грамм нэмээжэ, толгой бү-риншын 315 килограммтайгаар, бу-лтааа тарган сэгнэлтэйгээр ту-шаагдаа. Энэ даа, манай хоёр нарын ажалтай үр дүн.

Гүрүүтэн малшад буталдаа хонирхынш хн гэрлэгүй хайнаар худэлмэригдэд, илангаа комсомолчуу-д Т. Тубанов, Ш. Доржиев, Т. Ду-ламова, Н. Дулмаева гэжээ ажалла-шадлар байн.

Өбөнгөнөө тугалшан энэ ам-жалтыг биднээр багша Лениний алдарт ойд зориулабди.

Совхозой эрхмн малшан Гармажан Чимитович ДОРЖИЕВАЙ хөөрөөнхөө

ТҮРҮҮШҮҮЛЭЙ НЭГЭН

Даша-Цырен Раднаевы та хайн таниха ёһотой? Энэ нүхэр совхозоймнай түрүү малшадтай нэгэн юм. Фермэнь ошожо, ажал худэлмэригдэ танилсахадтай болгохо — гэдэ, совхозой директор Ринчин Лобанович Бандеев хэлэ нон.

Унхөөрөөшэ Даша-Цырен Цы-леновиче абаад жэл соо тани-ха байандаа, совхозой директо-рэй нингэжэ хэлэхэдэ эхэтэ байсаа нэм. Энэ нүхэр хэлэн жэлэй түр-шад ажахынш эрхмн малшадтай зэргэдэ ябалсаа. Тэрэнэй ажал худэлмэригдэд хоолоо урмаштай байн, өөрөө жэл ошожо бүрн дүй дүрнэлээр баян болохо байн.

1958 ондо Шэрэнгэ гэжэ га-зарта эбэртэ бодо малай ша-нэ байра түхээрлэжэ, томодогдо-нын фермэ эмхитэйгээр нон. Тэрэ үедэ Даша-Цырен түрлэ колхоз-ао барилгашааар түдэлжэ бай-гаа дан гэхэ. Тэрэнэй коммунист нон тулаан, ажахын худэлмэ-ригдэд шэнэ фермэ дажа аба-хынш дуралхан байгаа. Тэрэ гэдэншэ хойшо Даша-Цырен Цы-ленович арбан хоёр жэлэй түр-шад соо тугалгарагуй Шэрэнгын фермэ даагшаар ажаллажа ява-на.

Түрүүшын жэлүүдтэ нийтэн адууна мал харуулаха дүршад, наабаарн багатай байгаа. Ажал-дай янза бүрин бэрхэстэйгээр түр-шээршэ унараг нон. Тэд урмаа ху-

харангүй, урагшаа дайнаа нааа-д бодоотойгоор хоолоо ажалладаг байгаа. Мал ажалда олон жэл соо худэлмэригдэд, тугалшад болон нү-хэдөөн, мал ажалтай мэргэжл-тэдээ хургаал, заабарн абаха, нааал соогоо хэрэгтэй ном, газетэ уншаха унарынш дайралдажа. Тинхэдэ нэ ябатараа өөрөө яла-ла байн дүршэлтэй болон, мал ажалтай бүхнэ нусаануудыг гүй-сэд ойлого. Ажалдаа бүхнэ на-лаа табига, оролдосотойгоор хү-дэлмэригдэд хоолоо амжалта туйлагдаа, армд зондоо хүндэтэй бодог хэ юм даа. Даша-Цырен Раднаев эгээл тинмэ хүвүүдэй нэгэн гэжэ.

Хүүдэй хэдэн жэлэй турша соо ажал худэлмэригдэд байн үр дүн туйлажа, ажахынгаа түрүүшү-дэй зэргэдэ ябалсаа гэжэ дээрэ хэлэгдэ нон. Тэрэнинь, гэр-шэлжэ, нэгэ хэдэн тоо баримта дурлаа.

Унгарын жэл хаа хаанагүй ган гасууртай байгаа. Хэдэ тинмэ байбашы наан, Даша-Цырен Цы-ленович фермнээ малшадтай ху-дэлмэригдэд наамаар бэрхээр эм-хитэйгээр падаа. Адууна малаа падаа ха хайнаар бэлшээжэ, таргалуулхыг оролтонон байх юм. Унгарын зунай бэлшээрин үедэ таранай дажа абахан фер-мн тугалуудтай толгой бүрин шэгнүүр дунда зэргээр 771 грам-

маар нэмээгдэн байн юм. Энэ фермн малшад тугалуудтаа шэ-нэ аргаар—эхнэй нү гүйсэд хү-хүүлжэ түлжүүлэг болонхой.

— Тугалууд ахынгээ нү буд-тынш элэжэ, зунай сагта хамта бэлшээрлэ яабахаа, түрөөр то-мо болон, жэжэ буца үбэнгээ-ншэ дайралдаггүй. Билэ сааһа-аа бүхнэ тугалуудтаа нимэ а-ргаар түлжүүлэхын, гэдэ Даша-Цырен хөөрөнэ.

— Нүхэр, бухануудтай хар байна? — гэдэ совхозой зоотех-ник Димбрыл Дапанович Гон-горов хонирхоно.

— Ялаа хайн даа. Гансал худалгнай муудажэ, Хүтэлэй фер-мээ абаашага улаадабди. Ком-бикермо үшөө нэмэжэ үгөөт, у-дагсменшай заахарилжа тухай бо-лосгүй, гэдэ, Даша-Цырен ха-рнуусаа.

Унгарын жэл Баян-Голой сов-хозой Юруунын аймгааа халь-маг үлгэрэй 30 хашаар буха худалдажа абаад, ажахынгаа гүрүүтэ, фермнүүдтэ тараалан юм. Тэрэ буханууд мүнөө хайн харуу-лагда байлагдаа. Сааһааа энэ совхоз мяха эхээр үдэгдэ халь-маг үлгэрэй мал үсэхбэрилдэг болохо зорилгоотой.

— Манай нютагай эрхэ бай-дала эхэл таараха хуучтай — гэдэ, нүхэр Раднаев нэгэ халь-маг бухаа бидэндэ харуулаа нон.

Шэрэнгын Фермн малшад

хүүдэй хэдэн жэлэй турша соо адууна малдаа өөһдөнгөөсө эр-сөөр үбэ тэжээл бэлдэхэдэ бо-лонхой. Унгарын зунай хэсгэ гасууртай байбашы, совхозой сав худэлмэригдэд тугалмэ-тайгаар энэ фермнхнэй хамт дээрэ 1171 центнер үбэ, 550 центнер зеленко бэлдэхэн бай-на. Бэлдэхэн үбэншын шаа-тон хайн. Фермн малшад эр-жэлэй үбэлжэлгэдэ эрлэгдэ ажилжэ хайнаар бэлдэнэ, и-лайнгаа хашаа хөрбө, байрмн ёһотойгоор заахарилхан байгаа. М-нөө үбэлжэлгээ нэгшын толгой хоролтогуйгоор үнгэргэжэ байн. Тинхэдэ ноябрь, декабрь, январь нарануудта фермн тугалуудтай толгой бүрин шэгнүүр сүүдэхэ соо 450—471 грамм нэмээжэ.

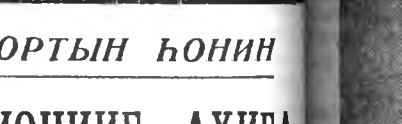
— Фермнхнэй мал хүсэ ша-лаар ялаа байн. Үбэншын хуучнаагад, улааншын элнэ шаагдажа зы-лаа. Үбэлжэлгээ үхэл гарзгын түр-гөөр үнгэргэхэд байхабди.—гэнэ Лениний партинь гэгшүн, фермн даажа Даша-Цырен Цыленович Раднаев хөөрөөг дүүргэ нон.

<

тан гадагханай орденуудаар
дажа, Гүрэнэй шанда болон
радай уран зурааша гэхэн
нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй.

индуство шэнхэлдэг эрдэмт

FORNIE AYRER

...ингэжэ Совет оройной туу-
...лын кубогта хүртэбэд. Хоёр
...бадахида — Чехословакия,
...гаран байна.

...ан эдиршүүлэй мурьсөөндэ
...аа хөөрүлжэ эрхмилэ. Совет
...ада гурбахан секундаар ахи-
... Павел Голов гурбадахыг
...эндэ совет спортсменуудыг
...гурбадахыг нуурда Франц

(ТАСС)

ИЛААД...

...э багахан хотодо болоһон
...аданда шведүүд азатай бай-
...дэндээй оруулһан хоёр ту-
...ан харюуда СССР-эй сүлгуу-
...мал команда нэгэ (Алекси-
...змоденов) бумбэгэ дабууша.

(ТАСС)

Осло, февраллин 9.

ПРАВДА БУДЫН

МВНВДЗР-ЗИ
НОМЕРТО

— 68-08, зам. редактора-
ответ. секретаря — 66-76,
сельского хозяйства — 64-38,
56-23, промышленности и
строительства и быта — 69-58
и рабселькоров — 67-81, на
приёмная — 56-62
-61.